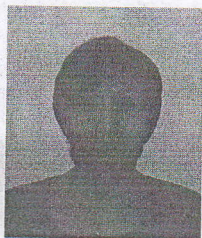

Finanční vzdělávání s podporou vybraných gramotností

Ing. Mgr. Jitka Kašová,
odborná garantka projektu
Rozumíme penězům,
projekt je realizován díky
finanční podpoře ESF

rozumíme penězům

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Finanční gramotnost je praktickou záležitostí, odrážející se v našem chování, jednání a postojích. Tomu je nutné podřídit finanční vzdělávání žáků. Jejich větší finanční gramotnosti můžeme dosáhnout posílením gramotnosti čtenářské, informační, matematické a občanské.

O souvislostech finanční a čtenářské (informační) gramotnosti jsem se na tomto místě zamýšlela již dříve. Tentokrát se podívejme na zbývající dvě oblasti funkční gramotnosti – matematickou a občanskou.

Propojení matematiky s finančním vzděláváním se zdá být logické. **Matematická gramotnost představuje schopnost pracovat s čísly, správně volit a používat matematické operace a číselné údaje v tištěných textech, tabulkách, grafech a správně je interpretovat.** V nakládání s penězi se může jednat například o bilancování rozpočtu, kalkulace nákladů, výpočet úroků a splátek, vyhodnocení efektivity investic...

Nejčastější finanční rozhodování zřejmě děláme v roli **spotřebitele**. Ať už nakupujeme zboží nebo služby, měli bychom přitom zvažovat více kritérií než pouze atraktivnost.

Rozhodující význam může mít potřebnost a užitečnost nákupu, kvalita zboží/služby, cena, způsob nakupování, dopad našeho rozhodnutí na osobní rozpočet. Kromě toho bychom se měli orientovat také v našich spotřebitelských, případně i občanských právech.

Uplatňování finanční gramotnosti v organizované společnosti vyžaduje znalosti a kompetence vyjádřené jako **občanská gramotnost**.

Předpokládá naši **orientaci ve vybraných občanských, pracovních a spotřebitelských právech**. Informačními zdroji pro řešení finančních situací jsou v těchto případech legislativní normy, zákony, vyhlášky, směrnice...

Mnohý z dramatických příběhů dlužníků se odvíjí od neznalosti či nevyužití práva na reklamaci, případně odstoupení od smlouvy, od důvěřivosti v ústní prezentaci podmínek spotřebitelské smlouvy, od podceňování závazků vyplývajících z pozice ručitele nebo spoludlužníka. To vše jsou střípky, ze kterých se skládá finanční gramotnost.

Do finančních problémů se můžeme dostat i v souvislosti se zaměstnáním. Problémem mohou být chybějící nebo nesprávné pracovní smlouvy, práce načerno nebo zdravotní problémy omezující naši možnost pracovat. **Jak se řeší takové situace? Jak jim lze předcházet? Co jsou to státní dávky sociální pomoci?**

Žáci by měli získat **základní orientaci v pracovních právních vztazích**, ale také znalosti o hrubé a čisté mzdě, zákoníku práce apod. Ostatně už i na základní škole se mohou někteří z nich začít ucházet o brigádnické činnosti a podepisovat své první smlouvy.

Kde můžeme získat potřebné informace, s kým se můžeme o finančních problémech poradit? Kam se obrátit o bezplatnou pomoc? To jsou otázky, na které narazíme při finančním vzdělávání, třebaže svým zaměřením patří spíše do občanské výchovy.

Přesah finanční gramotnosti do oblasti matematiky a občanské výchovy nejlépe potvrzuje tato definice: **Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné**